

Skriftlig reservation (S) – HPV-vaccinering i Region Gävleborg

Det finns ett tydligt behov av att se över HPV-vaccinationen för vuxna. HPV (humant papillomvirus) är det vanligaste sexuellt överförbara viruset i Sverige och orsakar inte bara livmoderhalscancer utan även flera andra cancerformer, såsom analcancer, peniscancer samt cancer i mun och svalg. Varje år orsakar HPV omkring 1 100 cancerfall i Sverige, varav drygt 500 är livmoderhalscancer. Vaccination i kombination med screening kan enligt Cancerfonden minska risken för HPV-relaterad cancer med upp till 90 procent.

I dag erbjuds Gardasil kostnadsfritt till unga inom det nationella vaccinationsprogrammet, och ett tidsbegränsat erbjudande har även funnits för kvinnor födda 1994–1999. När detta erbjudande upphör riskerar vaccinet att bli en privat kostnad på omkring 6 000 kronor för tre doser, vilket skapar ett betydande ekonomiskt hinder för många. Studier och regionala satsningar visar att en vaccinationstäckning på minst 70 procent krävs för att uppnå flockimmunitet och på sikt utrota livmoderhalscancer. Regioner som Västerbotten och Kalmar har nått detta mål när vaccinationen varit avgiftsfri, medan andra regioner haft svårare att uppnå tillräcklig täckning.

Samtidigt lämnas flera vuxna grupper utan ett tillräckligt skydd. Män omfattas inte av screeningprogram, och män som har sex med män samt andra HBTQ-personer löper en särskilt hög risk för HPV-infektion och HPV-relaterade cancerformer, samtidigt som de inte i samma utsträckning skyddas av den flockimmunitet som uppnås genom flickvaccination. Att inte gå vidare med att utreda hur vaccin kan erbjudas kostnadsfritt till fler vuxna riskerar därför att skapa ojämlikhet i cancerskyddet och bromsa möjligheten att förebygga HPV-relaterade sjukdomar hos både kvinnor och män.

Kostnadsfrågan är central. Det är ett relativt kostsamt vaccin, och för många vuxna är priset en avgörande faktor för att avstå vaccination, trots de allvarliga konsekvenser som HPV-relaterade sjukdomar kan medföra. Att skilja mellan grupper som erbjuds vaccination kostnadsfritt och vuxna som själva måste bekosta skyddet riskerar att skapa en klassfråga inom det förebyggande hälsoskyddet. Detta strider mot principen om en jämlik hälso- och sjukvård som ges efter behov, inte efter betalningsförmåga.

Mot denna bakgrund är det rimligt att regionen erbjuder HPV-vaccin kostnadsfritt för vuxna, med särskilt fokus på grupper som löper hög risk för HPV relaterade sjukdomar, samt kartlägger behov, kostnader och folkhälsoeffekter i syfte att förebygga cancer och stärka jämlikheten i vården.

Jan Lahenkorva (S), Magnus Svensson (C) och Ulla Andersson (V)